

Χωρικός... αναρχισμός

Η πρόσφατη επιστημονική εκδήλωση, που οργάνωσαν το ΤΕΕ και ο ΣΕΠΟΧ για το χωρικό σχεδιασμό και τον αναπτυξιακό προγραμματισμό των ΟΤΑ, επιβεβαίωσε την τεράστια υστέρηση στο σχεδιασμό και τις συνακόλουθες (και απαραίτητες) πολιτικές αποφάσεις και, ως εκ τούτου, τη διαπιστωμένη προβληματική ανάπτυξη του ελληνικού χώρου.

Με άλλα λόγια, επιβεβαίωσε τον χωρικό... αναρχισμό (σ.σ. ας μας επιτραπεί ο νεολογισμός) που εξακολουθεί να υφίσταται στη χώρα μας, ο οποίος οξύνει ορισμένα από τα μεγάλα προβλήματα (περιβάλλον, ποιότητα ζωής κλπ.), εμποδίζει την περαιτέρω ανάπτυξη (έργα και επενδύσεις) και ουσιαστικά ακυρώνει στην πράξη ένα εξαιρετικά πλούσιο (πλην, όμως, πολυδαίδαλο) νομοθετικό πλαίσιο - έκφραση (αναμφισβήτητα) καλών προσθέσεων, που θεσμοθετήθηκε τα τελευταία, κάπου 25, χρόνια.

Ορισμένα και συγκεκριμένα προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή των νόμων και αποφάσεων (πολύπλοκες και ατέρμονες διαδικασίες, προβλήματα ομογενοποίησης μελετών, έλλειψη ενιαίων κατευθύνσεων και συντονισμού κ.ά.) ενέπλεξαν το χωρικό σχεδιασμό σε περαιτέρω καθυστερήσεις. Είναι χαρακτηριστικό, για παράδειγμα, ότι δεν έχει εγκριθεί καμιά μελέτη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ως σήμερα, παρόλο που οι πρώτες ανατέθηκαν πριν από έξι χρόνια! Ενδεικτικό, επίσης, ότι έχει προκηρυχθεί μια στις τέσσερις μελέτες ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ έως σήμερα (225 σε σύνολο 910 ΟΤΑ εκτός Αττικής), όπως κατέδειξε εργασία του Γραφείου Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΤΕΕ, παρά τη σχετική επιτάχυνση της διαδικασίας τα τελευταία δύο χρόνια!

Αν συνεχιστεί με αυτούς τους ρυθμούς και τα δεδομένα, ο σχεδιασμός στην περιφέρεια θα απαιτήσει 21 χρόνια, αναφέρθηκε κατά τη συγκεκριμένη εκδήλωση, προκαλώντας ιδιαίτερα αρνητική αίσθηση, όταν είναι κοινός τόπος, πως τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ αποτελούν κομβικό σημείο του συστήματος σχεδιασμού, καθώς χρησιμεύουν ως οδηγός για τον πολίτη και τον επενδυτή στις ενέργειες και δράσεις, που επηρεάζουν τη ρύθμιση του χώρου.

Η επίπτωση, από πλευράς ΥΠΕΧΩΔΕ, των μελετών του εθνικού χωροταξικού σχεδίου και των ειδικών χωροταξικών πλαισίων για τον τουρισμό, τη βιομηχανία και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επιβεβαιώνει, ουσιαστικά, την οξύτητα του προβλήματος. Και δύσκολα κανείς μπορεί να διαφωνήσει ότι αυτός είναι δυνατόν να αποτελέσει τη βάση του φυσικού σχεδιασμού (ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ, ειδικές μελέτες αστικών παρεμβάσεων κλπ) και να εξασφαλίσει την ισόρροπη σχέση μεταξύ του αστικού, περιαστικού και αγροτικού χώρου.

Ωστόσο, έχει καταδειχτεί πως είναι πλέον επιτακτική ανάγκη η απλοποίηση των διατάξεων του πολεοδομικού σχεδιασμού. Μονόδρομος η απλούστευση των διαδικασιών, οι ξεκάθαροι ρόλοι όλων των εμπλεκόμενων φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των υπηρεσιών του κράτους, του ΣτΕ αλλά και ο καθορισμός χρονικών πλαισίων που να μην αναιρούν ή απαξιώνουν τις προσπάθειες για τη διασφάλιση πολεοδομημένης γης για όλες τις κοινωνικές ομάδες και δραστηριότητες, επί ωφελεία της βιώσιμης ανάπτυξης. Με δυο λόγια, επιβάλλεται η άμεση άρση όλων εκείνων των συνθηκών που διατηρούν και επεκτείνουν τον χωρικό... αυταρχισμό, γιατί στη συγκεκριμένη περίπτωση ο αναρχισμός λειτουργεί υπέρ όσων μπορούν να προωθούν τα συμφέροντά τους.

